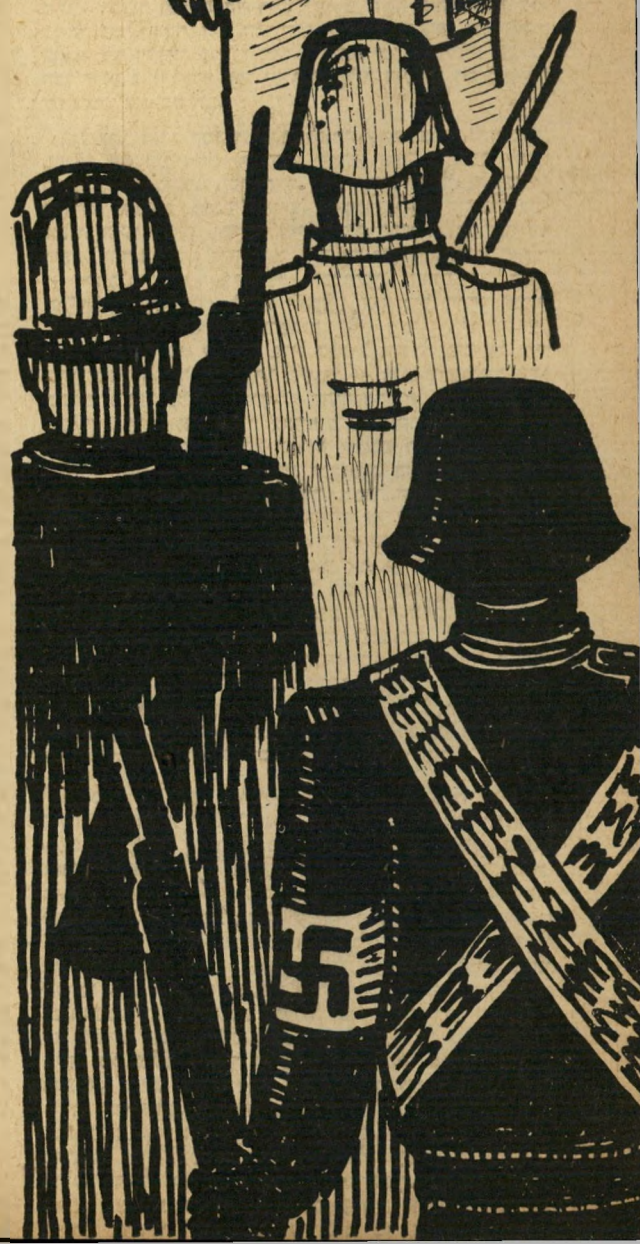

מה סחף אותו מזרועות בת-הקיבוץ אל קרב הדמים בדונקרק, אל חיקה של אשת הקצין הנאצי? מה הניע אותו להטיל מצור צבאי על קיבוץ במלחמת העצמאות? התשובה פשוטה: בעורקיו קלח... **בס הקואנון**

רומן קצר מלא בגליון זה

מאת

ברוך נדל

כל דאגה, בעברנו עם העגלה השנייה, בשמים ריח האספסת והבוקר, ראיתי את זיוה בן, רציתי לשכוח הכל, את החוקים וטביעת האצבע הכפולה והסרג'נט מייג'ר והנערה במושבא אשר לקחה את שעוני ואת "היהודים האדורים", כאן היה החופש והבוקר ואדם אדון לעצמו וזיוה מאספת בורבוסין ורגליה שחומות כבולבוס בטרם רוחץ.

תקעתי את הקלשון במרומיה האספסת, קשרתי אליו את המושכות ובסיבוב, במקום בו עוקפת הדרך את גן-הירק, קפצתי וירדתי, הבהמות המשיכו לצעוד ואני קראתי לזיוה ובעודנו נחפזים לאורך החלקה, להשיג את העגלה בתפנית השנייה, שאלתי: "תלכי אתי אחרי העבודה?", "לאן?" — שאלה, נכונה, "אשיג מגליק את הסוסות ונרכב למעין", "טוב", — אמרה, בוחנת רגליה הארוכות בצעדן — "שם אתן דויד לך", אמרתי לגליק: "שמע, אתה חייב לתת לי את סוסות-השמירה, יש לי הזדמנות הלילה, אתה יודע — אני מפליג לחזית-המערב בעוד כמה ימים", ריח קל של רקבובית נדף משיחי-הפטל, ריח אבק וכים ולילה, "לא אשכח אותך", — לחשה לי זיוה.

זכרתי את ריח הפטל עת שכבתי במעלה הצוק, מעל לשביל-התחוף, מול אניות-המלחמה העוגנות הרחק בים, גשם ירד בלילה והשתיים העלו אד כבד וריחם של שתיים, שיחי-הפטל שם בגליל, כמה פצועים שכבו על שביל-התחוף הצר, איש איש רגליו למראשותי אחיו, שורה ארוכה, שותקת, דמומה כקול זרוזף דמם בחול, קבלנו פקודת נסיגה, המחלקה הראשונה של גדוד שתיים שלוש שתיים, בריגדת הרגלים השלישית, הארמיה השנייה של חיל-המשלוח הבריטי: בדונקרק, "הור"ו", — צעק הלויטננט מעל לקולות המלחמה — "כיתה מספר שתיים — אאאא! השאר נסוגים לחוף", קפצתי מן העמדה אשר בראשי-הצוק אל הרחבה שמחתה ונקעתי רגלי, הכאב סחרר את ראשי, הטיל שיתוק באברים, בקשתי לצעוק, לקרוא לחברי, אך קולי לא נשמע לי, הכיתה פתחה באש מהירה, הטילה פגזי ט"א-נוש על הגרמנים שלמטה, מעבר מזה לצוק, ונסוגה, קולותיהם עממו ונאלמו, שפכתי את שארית המים אשר במימיה על העורף, צמרמורת-הקור השיבתני אל חושי, וחלתי עד לעמדה, הבטתי בעד הצורה, הגרמנים הרימו קסדות על-גבי הכדורים, לבחון האם קיימת התנגדות עדיין, מן המרחק, ששה מיל מן החוף, היו תותחי-הנייבי הכבדים מרעשים איתנו, הקראוטים פחדו לשלוח הנה יחידות גדולות, אבל פטרולים מחלקתיים ניסו להסתנן אל רצועת החוף, לשחוט את הפצועים, להטיל מהומה בין הפלוגות הנסוגות אל הגמל הווערער.

הבין עמד מוצב באשנו ושני ארגוני-תחמושת לצדו, טענתי ויריתי בקסדות המורמות, הקובעים צנחו והאש נחתדשה, השמש הפריעה לראות והאדים העולים מן השחים טשטשו הכל, ארגו מסך-חלום על-פני הגבעות, חמלתי על עצמי, על רגלי התפוחה, על עיני הכואבות, לבי המפרכר בפתח משלחת השמש המזת והמגלה הכניסה אנחות של

לא, הבקבוק ריח כבר, הזמן עוד בקבוק — וזה יהיה האחרון, אסור לי להרבות בשתייה, הרופא הצבאי אמר: "סגן קמחי, אצלך בעורקים זורם יין ולא דם", הה, הה; אילו נתבקש הוא לצאת לשם, זה כבר היה זורם בעורקיו משהו שונה לגמרי, חסר לי דם, אמר הרופא, השמעת? אי לייק דה אידיה, לחיים, בחור, לחיי הים, לחיי רצועת עזה, ולחמשת סרגי-הפלשתים, כשתעברו שם, יצק כוסית" יין על קברי ואמור, בקול דם, כדי שאשמע: "פוריז דרכתי", התוכור? "פורה דרכתי", לחיים, לחיי דורך-הגת; לחיי הלבוש האדום.

שמת לב מה אמרתי? "לחיי הלבוש האדום" והלבוש האדום הוא לבוש-המוות, פעם מת אתה ופעם מת הוא, לא, כי הוא מת רק אחת ואתה שבע ביום תמות, הנה, וחל אני אל הבית, וחל במדרגות, באכסדרא, עובר במבואות, חומק כצל בין הישינים, והוא לא חל ולא מרגיש, עד תבוא בו הסכין — ואיננו, ומאומה לא ידע; רק מת ואיננו, ואז ארוץ ברחובות, אפנה בקרנות, אסוב את הבתים, ושם תמתין לה סוסתי, מאוכפת כדרך הערבים, לועסת תבן בשלח, מאבוס החאן הגדול אשר בעזה, קדימה, רעתי רעיתי! ברגלייך גורלנו, ובסביב נוחים הקלעים נתיב של-מוות במחשך, ראשי-עופרת מגששים באופל, לטעום טעם הבשר.

בעברכם, הרק מלוא-בקבוק על הגבשושית ואמור בקול: "כי בליל שדד מואב", אני אבין, כשעברתי לפולניה למדתי בסמינר, סמינר מודרני, אז היה זה כשהתחלתי עוקף את החוקים סביב סביב, כמו סייר מנוסה בראותו ענדה מבוצרת, עליה בלתי-ליגלית, היינו באים אל החוקים מעורפם, הן תדע — כמו בחזית, חיפשו אחרי משהו טעם ושכח לחזור לשמי המקורי, וכך היו לה, לבולשת, שני יצחק קמחי, שניהם נילדו בתשע-עשרה, שניהם מבוואפשט, לשניהם אב בשם אהרן משה ורק טביעת-האצבעות שונה, כיוון שכך, החלו מבקשים את שנינו, רצו לדעת איזו טביעה היו הנכונה, איזו שייכת אל השם.

לך לצבא, אצרו לי, חם מדי כאן בשבילך, אז עוד לא היה "גיוס יהודי" נרשמתי, נשלחתי לאימונים, גדוד הרגלים של בסיס שמונה אפס שמונה, שמונה מאות יהודים וכמאה ערבים, עד שסיימנו, ערקו מחצית הערבים, אם משום פחד "אבו-עלי", השפמוני מברין; אם משום קולו של החאגי הגוף בשידורים לאומה האצילה; אם בשל הסרג'נט מייג'ר העריץ ואם נערה בכפר קסמה להם, אני ידעתי מכבר את "פור", "רשרת", "ו.אש", "הצטיינותי ונשלחתי לקורס סרג'נטים-של-שדה, שלושה ערבים, כחמישים יהודים, באביב היינו כבר מפקדים מושלמים, קבלתי שני סרטים בבית-אחת — חניך מצטיין, כי את עיקרי-התורה למדתי עוד אצלנו, נסעתי לקבוצ, לפרידה אחרונה, לפני צאתנו אל הים, הכל היה כה זר, זרקתי את הכדים, השכמתי בעוד לילה ונסענו לקצור מספוא, כולנו צעירים, כולנו חסונים, כולנו מאוהב לעיני-ההכרונות, וכולם, מלבד, חסרי